GAZETA KRAKOWSKA
Nro 11.

z KRAKOWA DNIA 8 LUTEGO 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— Z Krakowa. —

W dalszym ciągu 23 Posiedzenia Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey d. 7 Stycznia 1824 r.

Izba Prawodawcza postępuiąc w decyzyi budżetu wydatków na rok etatowy 18 24/25 postanowiła:

TYTUŁ XVI

Extraordynarya

podług proiektu Senatu popartego opinią Kommissyi Skarbowey przyięty iednomyślnie Złp 11,978 gr. 21.

Reprezentant Czermiński przymówił się ażeby Właściciel Teatru odnowił Dekoracye podług przeznaczenia kwoty na ten cel w budżecie domieszczoney.

TYTUŁ XII.

umorzenie długów,

odesłane do Funduszu w tytule XX. umieszczonego.

TYTUŁ XVIII.

koszta sprawdzaiące wyrobki kraiowe tudzież ulga w podatkach,

dopóki dodatkowy przychód z Soli w kwocie 90,000 Złp. mieysce mieć będzie stósownie do ustawy Seymowey z dnia 30 Grudnia 1823 zapadłey w summie ogólney 91,000 Złp. umieszczony.

Reprezentant Białecki odwołuiąc się do proiektu Senatu przeznaczaiącego dodatek Zł. polskich 200 dla Woytów z powodu pomnożoney pracy w sprawdzaniu Wyrobów kraiowych, gdy tylko podwyższenie do Złp. 100 zostało przyięte, zwracał uwagę Prawodawców na należność względów dla Woytów, którzy przytem z Statutu urządzaiącego klassę służących i wyrobników maią znacznie powiększone zatrudnienia.

Reprezentant Lipczyński uważał wniesienie Reprezentanta Białeckiego za niemogące zyskać na teraz pożądanego skutku, gdyż położenie w budżecie kwoty iest skutkiem postanowionego przez Izbę Prawodawczą prawa, obeymuiącego urządzenie wszelkich szczegółów z nadwyżki ceny Soli wynikaiących.

Reprezentant Białecki na pokrycie wniesionego dodatku przedstawiał fundusz z usuniętey pensyi Sekretarza giełdy.

Marszałek Seymu powołał odpowiedź Senatu na modyfikacyią proiektu z nadwyżki ceny Soli przez Kommissyią Skarbową proponowaną zwracaiącą uwagę Izby Prawodawczey na należny wzgląd

zostawienia Kommissarza sprawdzaiącego wyroby przy proiektowaney pensyi Złp. 3000, które postanowienie nieuwłaczałoby prawu zapadłemu i wolne iest do dyspozycyi Izby Prawodawczey iako niewynikaiące z pierwszego Kommissyi Organizacyyney budzetu, ten sam wzgląd nastręczał także Marszałek Seymu i dla Wóytów, iako z sprawdzania fabrykatów kraiu powiększenie zatrudnień maiących.

Reprezentant Lipczyński obstawał przy niemożności deliberowania wniesionego podwyższenia pensyi, gdy niemasz Inicyatywy Senatu i przy tem zgwałconeby zostało prawo przez samąż Reprezentacyią postanowione.

Reprezentant Białecki tłómaczył, iż Wóyci nie żądaią pensyi, odwołuią się tylko do powiększenia kosztów Kancellaryi z utwierdzonego pomnożenia zatrudnień.

Reprezentant Lipczyński odwołał się że *nie idzie o nadanie Tytułu wydatkowi*, tylko zachodzi konieczność zachowania Statutu organicznego, ażeby nie zgwałcić wyraźnych przepisów obeymuiących, iż ani Zgromadzenie Reprezent. ani Komitet Finansowy nie mogą czynić wydatków, któreby przez Senat inicyowane nie zostały, obstaiąc przeto Mówca przy Statutach i Reskryptach Kommissy organizacyyney przeciwił się wnoszonemu podwyższeniu.

Reprezentant Płonczynski wniósł, iż Senat proiektuiąc podwyższenie Wóytom kosztów kancelaryi o Złp. 200 iuż tem samem zainicyował należnie wydatek ten.

Izba Prawodawczą z uwagi dopełnionego poprzednio wyrachowania wszelkich wydatków w ustawie iednomyślnie przez Reprezentacyią przyiętey, uznała niemożność dalszey rozwagi, a nasiępnie przystępuiąc do dalszych Tytułów budżetu wydatków podług opinii Kommissyi Skarbowey postanowiła

TYTUŁ XIX.

P. Jackowi Mieroszewskiemu Sekretarzowi Jeneralnemu Senatu, na mocy Uchwały Seymowy z dnia 23 Grudnia 1823 dane z funduszu Laudemiów 10,000 Złp. z obowiązkiem ażeby przez lat trzy do rzeczonego funduszu Laudemiów wróciły się, gdy tym sposobem fundusz Laudemialny ponosiłby stratę procentu, nienaruszaiąc funduszu Laudemiow całą Summę z funduszów ogolnych na teraz do wypłacenia przez umieszczenie w rubryce wydatków Złp. 10,000 przeznaczyła.

TYTUŁ XX.

Z Remanentu pozostaiącą ilość po odtrąceniu wszelkich wydatków przeznaczyła Izba Prawodawcza stosownie do opinii Kommissyi Skarbowey następnie:

a) Na spłacenie Summ dawnych na dochodach Gminnych Miasta Krakowa lokowanych Złp. 16,200.

b) Na nagłącą budowę kanałów podziemnych w Mieście Krakowie stosownie do prawa ostatniego Seymu Złp. 20,000.

c) Na reparacyą i upiększenie Sukiennic Złp. 14,603 gr. 2.

W tym porządku postanowiwszy Izba Prawodawcza wszelkie Tytuły budżetu wydatków na Rok 1824/5 ogół tychże wyrównywaiący przychodom, ogłosił Marszałek Seymu w summie 1,593,866 Złp. 22 gr. i odroczył Posiedzenie Seymu do dnia 9 Stycznia r. b. na godzinę 10tą ranną.

Na 24 Posiedzeniu Seymu dnia 9go Stycznia 1824 r.

Reprezentant Assessor Seymu Florkiewicz w kontynuacyi wniosku swego, co do likwidacyi pretensyi tuteyszo-kraiowych Obywateli do Trzech Nayiaśnieyszych Sprzymierzonych Dworów z powodu oznaymienia Senatu, iż wezwany został Agent Dyplomatyczny Wolnego Miasta Krakowa przy Dworze Nayiaśnieyszego Cesarza Austryi będący o zawiadomienie, czyli rzeczywiście zaszło iakie urządzenie względem wyłączenia od ogólney likwidacyi Obligacyów Rządu Ces: Austryiackiego procent przynoszących. żądał ażeby Senat zostaiąc w stosunkach dyplomatycznych z Rezydentami wyrazonych Mocarstw, tą drogą starał się zapewnić i przyspieszyć skutek likwidacyi pretensyi Obywatelskich.

Marszałek Seymu wyraził, iż Senat z Dyaryusza Seymowego poweźmie wiadomość o ninieyszym zyczeniu, i niezaniedba uczynić kroków, ktore Mu wskaże nieodłączna od Reprezentacyi troskliwość dobra Mieszkańców kraiu o pretensyie do ościennych Mocarstw likwiduiących, poczem

Reprezentant Assesor Seymu Florkiewicz Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey reassumuiąc budżet przychodow i wydatków kraiu Rzeczypospolitey Krakowskiey na rok 18²⁴/₂₅ przez Reprezentancyią w skutku opinii Kommissyi Skarbowey postanowiony, odczytał Billans tychże z dodatkiem, iż stosuiąc się do odpowiedzi Marszałka Seymu na Sessyi Seymowey dnia 5 Stycznia r. b. Izbie Prawodawczey oznaymioney zastrzega się: aby summa z nadwyżki Soli od 15go Sierpnia 1823, do ostatniego Maia 1824 r. w czystey kwocie Złp. 63,141 gr. 20 wynikaiąca, konkomitatywą Senatu wskazana, maiąca cechę funduszu ulgi (odtrąciwszy koszta Delegacyi Warszawskiey) nietykalną do dyspozycyi przyszłego Seymu zwyczaynego została, a zatem

pierwsza summa pozostaie . .	Złp. 63,141 gr. 20:
druga summa z Tytułu III. Dóbr i Lasów Narodowych wedle uwag nad rachuukami uczynionych	Złp. 45,365 gr. 25.
trzecia z rachunków przychodu i rozchodu funduszu ogólno-kraiowego za r. 18²²/₂₃ przez Senat Rządzący podanych, okazuię się, iż prócz gotowizny Złp. 41,879 w budżecie przychodów r. ²⁴/₂₅ z remanentu położoney, ieszcze pozostała summa	Złp. 20,000.
z funduszu ogólnego kraiowego funduszowi Rogatkowemu wypożyczona, iak ostatnia pozycyia w Tytule XVIII. Rachunku wydatków z roku 18²²/₂₃ dowodzi, która to summa iest istotnym Remanentem za odebraniem iey od wzmiankowanego funduszu, iako gotowizna na przychód ogólny kraiowy zaciągnioną bydź winna	

Ogółem pozostaie Złp. 128,507 gr. 15.

Reprezentant Lipczyński Członek Kommissyi Skarbowey do proponowanego przez Kommissyą Skarbową powyższego dodatku przymawiaiąc się oświadczył, iż nieprzekonywa się odpowiedzią Senatu co do niemożności dysponowania na teraz kwotą z podwyższenia ceny Soli od 15 Sierpnia 1823 r. do końca Maia 1824 r. wpływaiącą, gdyż kwota ztąd wynikaiąca, odtrącaiąc wiadome koszta Administracyi co do sprawdzania wyrobów kraiowych, iako też koszta Delegacyi Warszawskiey, da się wyrachować, a ztąd zostawienie teyże rozporządzenia przyszłey Reprezentacyi, ubliża Oycowskiey troskliwości Rządu, iżby podnosząc cenę Soli, i posiadaiąc ztąd gotowe pieniądze, odmawiać miał bezczynnie ulgi obciązonym Mieszkańcom kraiu.

Marszałek Seymu oznaymił: iż, uwagi Kommissyi Skarbowey przy Budżecie domieszczone, będą przedmiotem rozwagi Senatu, i dalszego zastosowania się.

Reprezentant Florkiewicz Prezydujący w Kommissyi Skarbowey żądał decyzyi Izby Prawodawczey nad przedstawioną konkluzyą budżetu, zwłaszcza że domieszczenia w tey opieraią się na aktach samego Senatu, i obeymuią zrealizowane fundusze, które nie będąc umieszczone w właściwey percepcie, dla ułatwienia przyszłey Reprezentacyi pozostaią, i to co wpływa iuż z nadwyżki Soli, nie może bydź użytym, iak na ulgę obciążonych Mieszkańcow.

Marszałek Seymu oświadczył: iż uchwała Izby Prawodawczey bez inicyatywy Senatu, iako przeciwna Artyk. X. Konstytucyi byłaby bezskuteczną, i oznaczałaby wsteczne działanie, gdyż Reprezentacyi iest tylko udziałem roztrząsać roczne Rachunki i stanowić roczny budżet, obydwoch zaś tych czynności niemoże bydź przedmiotem rok bieżący etatowy, którego wpływy, ani wydatki nie dadzą się z taką pewnością oznaczyć, iżby pozostałością iuż naprzód zarządzać można.

Reprezentant Florkiewicz Prezydujący w Kommissyi Skarbowey wyraził iż, Kommissya Skarbowa w proponowanym dodatku do budżetu nierobi użycia pozostałości Summy, lecz tylko wykrywszy te kładzie dla przyszłey Reprezentacyi.

Izba Prawodawcza oświadczyła się iednomyślnie za konkluzyą budżetu przez Kommissyą Skarbową powyżey zaproponowaną, i takową Senatowi do zastosowania się przesłać postanowiła.

(Dalszy ciąg w następuiącym Nrze.)

Leon Chwalibogowski
Sekretarz Seymowy.

Z *Warszawy d. 30 Stycznia.*

Z Bożey Łaski
MY ALEXANDER I.
CESARZ WSZECH ROSSYY, KRÓL POLSKI
&c. &c. &c.

Zapatrzywszy się na artykuły 120 i 123 Ustawy Konstytucyyney Królestwa Naszego Polskiego; iako też na Uchwałę Namiestnika Naszego z dnia 15 Maja 1816 roku obeymuiącą Organizacyią Rad Woiewódzkich; Chcąc z iedney strony wiernych poddanych Naszych w rzeczonem Królestwie zostawić przy używaniu swobód iakie onymże nadaliśmy, pragnąc oraz z drugiey, ażeby prawidła w tey mierze przepisane, zachowywanemi były,

Postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1. Namiestnik Nasz zwoła niezwłocznie na mocy ninieyszego szczególnego upoważnienia, które onemuż tym końcem udzielamy, Seymiki i Zgromadzenia Gminne w mieyscach i czasach przez niegoż maiących bydź wskazanemi w listach zwołuiących, które też i trwanie wspomnionych zgromadzeń oznaczą.

Art: 2. Zgromadzenia te zaymą się wyłącznie odnowieniem trzeciey części Członków Izby Poselskiey wychodzących podług kolei oznaczonych losem na zebraniu się Seymu roku 1818, również zastąpieniem tych z pomiędzy rzeczonych Członkow, którychby mieysca zawakowały przez zeyście onychże lub zą wakuiące miałyby bydź uważanemi, stosownie do przepisów Ustawy Konstytucyyney i Statutu Organicznego o reprezentacyi narodowey, z dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1815 roku; zaymą się także odnowieniem Rad Woiewódzkich według Uchwały Naszego Namiestnika datowaney dnia 15 Maia 1816 roku, niemniey ułożeniem List Kandydatów na Urzędy Administracyyne i Sędziowskie, wedle przepisów obiętych w artykułach 64. 65. 66 i 67 wspomnionego Statutu Organicznego.

Art: 3. Namiestnik Nasz zostaie niniejszem upoważniony do mianowania Marszałków teraźnieyszych Seymików i Zgromadzeń Gminnych.

Art: 4. Namiestnik Nasz ściśle trzymać się będzie rozporządzeń zawartych w artykułach 33 i 34 wzmiankowanego Statutu Organicznego w tem co się tycze oznaczenia czasu i zebrania się Seymików Zgromadzeń Gminnych.

Art: 5. Wykonanie niniejszego postanowienia, które ma bydź umieszczone w Dzienniku Praw, Namiestnikowi Naszemu polecamy.

Dan w Petersburgu d. $\frac{18}{30}$ Grudnia 1823.

(podpisano) ALEXANDER.

Minister Spraw Wewn: i Policyi,

(podpisano) T. *Mostowski.*

przez Cesarza i Króla

(L. S.) Minister Sekretarz Stanu w zastępstwie

Jenerał Brygady, Radca Stanu Dyrektór Jeneralny,

(podpisano) Stefan Hr: *Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem:

Minister Sekretarz Stanu, w zastępstwie

Jenerał Brygady, Radca Stanu Dyrektor Jeneralny,

(podpisano) Stefan Hr: *Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem:

Radcą Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady

(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem:

Minister Sprawiedliwości:

(podp.) M. *Badeni.*

Za Sekretarza Jeneralnego,

Szef Bióra *K. Hoffmann.*

JO. Xiążę Wołkoński Maior Jeneralny woysk Rossyyskich, Adjutant Nayjaśnieyszego Pana, iadąc do Petersburga, przybył dnia 27 b. m. do tuteyszey stolicy.

Z Petersburga d. 29 Grudnia d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Podług Gazety Senackiey, przez Naywyższy Ukaz Jego Cesarskiey Mości do Rządzącego Senatu wydany:

Dnia 18 Grudnia 1823. Dla zmniey-

szenia wprowadzania i użycia niektórych towarów zagranicznych, więcey do zbytku służących: również i takich, które zrządzaią uszczerbek dla własnego przemysłu poddanych Rossyyskich, Rozkazuiemy:

1) Od towarów zagranicznych, w przyłączonym tu i od Nas potwierdzonym wykazie wymienionych, pobierać przy wprowadzeniu ich ustanowioną w nim poszlinę na wszystkich tamożniach, dla dla handlu Europeyskiego ustanowionych, od 1go Stycznia 1824 roku, a w tych mieyscach, gdzie Ukaz później otrzymany będzie, od dnia iego otrzymania.

2) Od tych towarów, które do 1go Stycznia 1824 roku, albo do dnia otrzymania tego Ukazu, pozostawać mogą w tamożniach w liczbie nie wypuszczonych, w oczekiwaniu prawem ustanowionego terminu, pobierać dawnieyszą podług taryffy poszlinę, nie rozciągaiąc tego na towary, którym termin wyszedł.

3) Od towarów, przed otrzymaniem tego Ukazu do Odeskiego portu wolnego wprowadzonych, przy ich przeprowadzeniu przez linią portu wolnego do środkowych Guberniy, od 1go Stycznia 1824 roku, albo od dnia otrzymania tego Ukazu, pobierać poszlinę, chociażby one i dawniey kupione i do drugich miast obstalowane były.

4) Rownym sposobem i towary, wchodzące z Kwarantanny i z Tamożni dla użycia w obrębie portu wolnego, od dnia 1go Stycznia 1824, albo od dnia otrzymania tego wykazu, podlegaią opłacie na rzecz miasta piątey części nowo podwyższoney poszliny.

Z Madrytu d. 15 Stycznia.

Podług ogłoszonego w teyż chwili policyynego rozporządzenia żadna xiążka niemoże bydź do Hiszpanii wprowadzoną bez poprzedniczego od Króla lub rady Stanu lub naywyższego dozorcy Drukarń i xięgarń pozwolenia. Przestępuiąc to rozporządzenie ulegaią karze. Podobnież zabronione iest wprowadzanie obcych gazet, czytanie wszelkich pism, karrykatur, i t. d. obrażaiących Króla, ubliżaiących powodze Króla, naganiaiących lub wyszydzaiących Rząd. Rozszerzaiący podobne pisma będą pod Sąd oddanemi.

Rząd nasz stara się teraz we wszystkich odnogach administracyi zaprowadzić oszczędność i uchylić rozrzutność która pod rządem Stanów panowała. Wyszedł także wyrok Królewski w 5 artykułach zaprowadzaiący porządek w Skarbie. Urządzenie woyska z braku ludzi i pieniędzy idzie bardzo powoli. Kompaniiom ochotników, które iuż posiadamy, brakuie broni i ubioru. Z tego powodu zachodzą użalenia na niebezpieczeństwo dróg publicznych. O kilka godzin od Madrytu widzieć można włóczęgów, którzy zaczynaią od żebrania, a kończą na rabunku. Ubolewać tylko należy, iż niektórzy officerowie z rozpuszczonego konstytucyynego woyska trudnią się takowem rzemiosłem, iak n. p. Pułkownik Serrano na czele 100 ludzi, i dway inni kapitani, z których ieden zabił plebana w Saceden, a drugi odważył się postąpić aż ku miastu Alcovendas. Miasto dało się nawet do powstania nakłonić, i musiało za karę znaczną kontrybucyią zapłacić i nieco mundurów dostawić.

Minister Casa-Jruio leży bez nadziei chory i d. 14 przyiął Oley święty.

Gazeta tuteysza donosi, iż podług listu z Limy pod d. 8 Września wyprawa z 5000 powstańców, którzy na brzeg Arika wysiedli, zupełnie przez woyska Królewskie pobitemi zostali. Dodaie tenże list, iż zdobycie wyższego Peru prawie iest ukończone, ponieważ oprócz Callao nigdzie woyska powstańców nie widać. Przez tąż sposobność dowiadujemy się z Vera-Cruz pod d. 29 Października, że za pośrednictwem Angielskiego okrętu nieprzyiacielskie kroki między tem miastem i twierdzą na czas zawieszone, ale w krótce przez niedotrzymanie wiary przez powstańców, na nowo rozpoczęte zostały. Z Hawanny popłynęły 4 Hiszpańskie okręty z woyskiem i ammunicyią dla twierdzy Vera-Cruz, i opanowały zaraz wyspę Sacrifices, dla zapewnienia przez to ważney warowni Ulloa.

Groźba niektórych naszych osad, że nie wpuszczą do swych portów żadnych Hiszpańskich płodów, zatrwożyła szczególniey prowincyie Guipuzkoa i Alava; górnicy tamteysi i robiący broń lękaią się zupełnego ustania ich rzemiosła, iakoż wielu właścicielów warsztatów zapowiedzieli już swoim robotnikom, iż dla okoliczności zmuszonemi są do ich oddalenia.

Dziennik *Restaurador* zapewnia, iż w porcie Kadyxkim znayduie się w gotowości eskadra do odpłynienia do południowey Ameryki, do którey należy fregata Azyia.

Podług listów z Saragossy maią tam ciągle ieszcze zachodzić zabóystwa.

Margr. Matatlorida w przeieździe swoim przez prowincyie Baskie do stolicy odebrał wiele dowodów przychylności, a od Rodziny Królewskiey był dobrze przyięty. Zresztą nie żądał ani dla siebie, ani swych krewnych żadnego wynagrodzenia, i Król z własnego natchnienia mianował iego syna podpułkownikiem.

Baron Stroganów w podróży swey do Lizbony przeiechał przez miasto nasze.

W Portugalii panuię zupełna spokoyność, iakkolwiek pisma Angielskie przeciwnie głoszą. Niedawno stan kupiecki Lizbony dał dla Króla świetny bankiet, na którym znaydowało się do 4000 osób.

Od granic Hiszpańskich d. 19 Stycznia.

Słychać, iż w Saragossie zachodzą ieszcze ciągle zaburzenia. Przeciwnie w Barcelonie panuie nayzupełnieysza spokoyność; nikt tam nie iest obrażony, ani więziony. Nawet przesadne członki Stanów nie doznaią żadnego prześladowania. Mówią, iż Francuzki Gubernator wypuścił w roczną dzierżawę dochody miasta i cła, co (iak Dziennik Paryzki dodaie) szczególnieysze uczyniło wrażenie.

Do Baiony przybył Jenerał porucznik Munchara, drugi naczelnik korpusu Ballasterosa. Otrzymał on od Króle Ferdynanda uwolnienie od służby i razem pozwolenie bawienia dwa lata we Francyi. W mieście tem rozchodziła się wieść, (która dotąd się nie potwierdza) że nad Ebro na granicy Nawarry pokazał się korpus z 200 konstytucyionistów złożony.

Z Paryża d. 23 Stycznia.

D. 21 b. m. cały Paryż obchodził smutną rocznicę śmierci Ludwika XVI.

W wszystkich kościołach odprawiły się żałobne nabożeństwa przy odczytaniu testamentu Króla męczennika. Rodzina Królewska i ciało dyplomatyczne znaydowali się na wzmiankowanem nabożeństwie w kościele S. Dyonizego. Pierwszy raz odprawione także zostało nabożeństwo w kaplicy więzienia Templu, gdzie nieszczęśliwa Rodzina Królewska ostatnie dni życia przepędziła. Tegoż dnia poświęconą została kaplica na cmentarzu S. Magdaleny wystawiona na mieyscu, w którem Ludwik XVI. iego małżonka i wiele szanownych ofiar rewolucyi pogrzebanemi były. Jest ona iedynie na smutny coroczny obchód przeznaczoną i ma kształt krzyża, na około cyprysowem drzewem obsadzona. Główne drzwi wystawiaią starożytny grób, a wewnątrz po bokach znayduią się posągi nieszczęśliwey Rodziny Królewskiey i trumny z nazwiskami poległych ofiar.

Gorliwość konstytucyionistów naszych tak daleko zachodzi, iż dla ułatwienia obieraczom rzeczy, utworzyli bióro, w którem od godziny 11 przed do 4tey popołudniu udzielane są obieraczom bezpłatnie potrzebne informacyie o formalnościach i ich czynnościach.

W Dzienniku Goniec czytamy znowu użalenie na nadużycie władzy duchowney; nie iest one wprawdzie tak wielkiego znaczenia, iak wiadomy list pasterski Arcybiskupa Tuluzy, ale może dać powód do rozwiązania pytania: „czyli podobne zaskarżenia należą do rozstrzygnienia rady stanu lub sądów.„ Latil Biskup Chartres oskarżony iest przez tamteyszego Plebana Chasles, iż przymuszał go do uskutecznienia niezatwierdzoney przez Króla Bulli Papiezkiey, czego gdy nieuczynił, odebrał mu plebanią.

Niedawno w wieczór na placu karuzelowym słyszeć się dał wystrzał. Natychmiast wszystkie straże w zamku Królewskim stanęły pod bronią i pośpieszyły na mieysce wystrzału. Ale nie znalazły żadnego śladu. Nazaiutrz rano wyiaśniła się atoli w zaspokaiącym sposobie taiemnica tego zdarzenia. Niemiecki krawiec chcąc nędzne swoie życie zakończyć, pobiegł z nabitowanym pistoletem na plac i drżącą ręką wystrzelił do swego ucha, lecz wystrzał drasnął go tylko w głowę. Przestraszony biedny co prędzey uciekał, ale przytrzymany przez dwoch officerów gwardyi, zaprowadzony został do policyi, i wyznał, iż z rozpaczy dopuścił się tego kroku.

Wyszło tu drugie wydanie prośby do N. Króla Hiszpańskiego o nadanie krajowi swemu konstytucyi.

Wyszła tu z druku historyia ostatniey woyny Hiszpańskiey, którey P. Capefique z Marsellii iest autorem.

Z 39 Hiszpanów, którzy odebrali rozkaz udania się z Marsellii do Alanson, przybyło iuż tam 36. Pomiędzy niemi znayduią się Jenerał Torrios i były Gubernator Kartageny Brygadier Sancho.

Jenerałowi Pichegru wystawiaią w oyczystem mieście Arbois pomnik.

W sali Hotelu Taleyrand okazana była w przeszłym tygodniu nowa moneta dla Greków, którey odrysowaniem i uskutecznieniem kierował sławny Denon. Ma bydź bardzo piękna: Na iedney iey stronie widzieć się daie Archanioł Michał z płoministym mieczem (oznaczaiącym woynę) i gołąb (oznaczaiący pokóy). Na odwrotney stronie Lew w obiąku kąsaiącego się w ogon węża z napisem: „Zmartwychwstanie.„

Odebraliśmy doniesienia z naszych osad nad rzeką Senegal. W miesiącach Czerwcu, Lipcu i w pierwszym tygodniu Sierpnia zwykły tam bywać deszcze i wielkie ulewy. Tą razą była tam nadzwyczayna susza, która zdawała się chcieć ogołocić z wody brzegi Senegalu. Naystarsi ludzie nie pamiętaią takiego powietrza. Dawnieysze rośliny utrzymały się wprawdzie, ale co było nowo nasiane, nie zeszło dla suszy. Sprawiło to powszechną trwogę; ale d. 15 Sierpnia opuścił się dobroczynny deszcz, który trwał do 5 Października, i poniekąd naprawił zrządzone przez suszę szkody. Plantacyje bawełniane czynią nadzieię; iedynaście posiadłości przy St. Louis stanowią na dwie mile Francuzkie ciągnące się pasmo młodych krzewów bawełny. Czynione ieszcze są daley plantacyie tego gatunku. Mimo wielorakich waśni z ościennemi ludami, cieszy się ta osada pokoiem, i z licznych iey siedlisk ani iedna z nich nie była naiechaną lub zniszczoną.

DODATEK DO N^ro 11. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 8 LUTEGO 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Londynu d. 20 Stycznia.

N. Król mianował dotychczasowego Sekretarza przy swoim poselstwie przy Ces. Rossyyskim Dworze, P. Cathcart, Posłem swoim przy Seymie związku Niemieckiego.

Nie można się dziwić, że w kraiu naszem tak wiele chowaią stad końskich, gdy oprócz upodobania można ie dobrze sprzedać. D. 11 b. m. sprzedano tu przez publiczną licytacyią 6 koni do polowania Lorda Ratcliff, które dla niego nie były dosyć rosłemi, od 100 do 220 gwineów. (Gwinea wynosi przeszło 40 Złp.) Na teyże licytacyi sprzedano pozostałych po śmierci P. Hall parę zaprzęgowych koni za 269 gwineów.

Gazeta Gibraltarska pod d. 30 Grudnia donosi, że tam tak wiele z Lizbony pszenicy nawieziono, iż zabrakło kupuiących i kilka ładunków nazad wrócić musiało.

Dla Rządu Mexykańskiego Dom Baring i kompanii zawarł tu pożyczkę na 3 mill. Fs. po 5 od 100 prowizyi.

Ziednoczone Stany północney Ameryki zaczęły niedawno zakładać osadę na brzegu Afrykańskim, niedaleko przylądka Miscuado. Wysadzano na ląd Murzynów i Mulatów; lecz krajowcy uderzyli na przybyszów i część ich zamordowali. Reszta schroniła się do nowego zakładu Monrova (na pamiątkę Prezydenta Monroe nazwana), który dopiero z kilku chat się składa. Cała zaś osada nazywać się ma Liberica.

Jedna z naszych Gazet zawiera co następuie o teraźnieyszym stanie Hayti (St. Domingo): Jeden z podróżnych, który niedawno tę wyspę zwiedził, podaie iey ludność do 500,000 Murzynów i 20000 Mulatów, oprócz byłey Hiszpańskiey części. Mulaci przez swoią czynność i wyższe światło stanowią nieiako arystokracyią i naypierwsze posiadaią urzędy. Nienawidzą ich Murzyni, ale uznaią ich użyteczność. Obyczaie Mulatów i mieszkańców celnieyszych miast podobne są do Francuzkich. Kobiety trudnią się naywięcey handlowemi sprawami, podpisuią rachunki i rewersy na odebrane pieniądze. Posiadaią zaś zwyczayny błąd swey płci, to iest nadzwyczayną

skłonność do stroiów. Nie iedna D ma posiada 100 szalów Madraskich, 30 do 40 sukien, i t d. Murzyni mieszkaiący po miastach są powiększey części rzemieślnikami i wyrobnikami. Potrzeba im dobrze płacić i grzecznie się z niemi obchodzić. Większa massa ostatnich trudni się rolnictwem. Wielu z nich posiadaią znaczne plantacyie kawy i porobili wielkie maiątki. Niektórych stać na kilkanaście tysięcy funtów szterlingów. Obie płci Murzyńskie ubieraią się poprostu robionemi w Europie materyiałami. Mężczyzni noszą sukienne katany, długie kamizelki i białe spodnie z kraiowey tkaniny. Kobiety noszą bawełniane koszule, a spodnice podług Angielskiego kroiu. Zywność ich składa się z kraiowych płodow, iako to kawy, Jams, Wegerich, podobnego do gęsi ptastwa, kur, bażantów, i t d. Z portow Amerykańskich sprowadzaią ryz, mąkę i solone ryby, a z Francyi wino i inne mocne trunki. Jakkolwiek ordynaryynie się ubieraią, są iednak bardzo ochędożni. Przybywaiący na niedzielne targi do miast wyglądaią czerstwo i widać na ich twarzach ukontentowanie z swoiego położenia. Wszyscy prawie umieią czytać i pisać; romanse i opery są ich ulubionem czytaniem. Językiem kraiowym iest Francuzki, lecz wielu mowi także po Angielsku. Niepodległość Hayti nie iest ieszcze przez żadne Mocarstwo uznana. Zeszły Papież posłał tam Biskupa i 11 Xięży, ale gdy usiłowali zmienić konstytucyią, musieli wkrotce ztamtąd odpłynąć. Co do pięknosci natury, wyraza podrożny, iż ta wyspa przewyższa okolice Szkocyi.

Nakoniec przez okręt Creole odebralismy w listach z Rio-Janeiro pod dniem 26 Listopada następuiącą dalszą wiadomość o zaszłey w Brazylii przeciwney rewolucyi: D. 10 Listopada w wieczor posłany rozkaz Cesarza do koszar, aby wszystkie woyska stanęły w Quinta (iego pałacu) sprawił w Rio-Janeiro wielką trwogę i zamięszanie. Nazaiutrz rano d. 11 podano za powód do tego kroku, że były pierwszy Minister de Adrada usiłował obłąkać żołnierzy. Stany posiały do Cesarza poselstwo prosząc o wyiaśnienie, ale gdy to nie nastąpiło, były całą noc zgromadzone. D. 12 w południe udały się woyska przeciw mieyscu zgromadzenia Kongressu, wystawiły przeciw niemu działa, officerowie weszli do sali, rozwiązali go w imieniu Cesarza i uwięzili Deputowanych Antonio, Carlos, Martins, Fran: de Adrada (brata byłego Ministra) Montezuma i Laicha. Zostali oni na łódź wsadzonemi i na wyspę Cabras zawiezionemi. Wkrotce potem przeiechał Cesarz uroczyście przez ulice miasta, wszędzie był radosnemi okrzykami przyymowany, a w wieczor nastąpiło powszechne oswiecenie domow. Były Minister de Adrada uszedł z domu swoiego, ale w wieczor został wysledzony i uwięziony. Od d. 14 do 21 były wszystkie okręty w porcie zatrzymane, a dnia ostatniego przewozowy okręt Laconia wyszedł na morze z uwięzionemi iak wyżey 6ciu Deputowanemi i ich rodzinami z zapieczętowanemi rozkazami rzekomo do Havre. Potem wydana została odezwa wyznaczaiąca 400 milreisów nagrody za odkrycie sprawców rozmaitych przylepien o ostatniem postąpieniu Rządu, która więcey sprawiła obawy, aiżeli poprzedzaiące kroki, ponieważ lękano się, iż dla zysku nie ie-

den może fałszywie przysiądz. Dnia 22 ustała iedyna pozostała iescze oppozycyyna Gazeta. D. 25 dopiero powróciły woyska z stanowiska St. Christovao, gdzie dotąd z rozkazu Cesarza stały. Celow Cesarza nie można było dotąd przewidzieć; roschodziła się tylko wieść, że udzielony mu przez Krola Francuzkiego iako Rejentowi wielki krzyż orderu Ducha S. i order S. Michała przyiął, chociaż ich publicznie nie nosił. — D. 22 nadeszła wiadomość, że woyska Brazyliyskie opanowały Montevideo.

Z Włoch d. 18 Stycznia.

Naynowsze doniesienia z Rzymu zawieraią ciągle zatrważaiące wiadomości o stanie choroby Oyca S. — Kardynała Consalvi mianował Jego Swiątobliwość Prefektem kongregacyi Propagandy.

Jezuici uwiadomionemi zostali, że Oyciec S. zwraca im kollegium Rzymskie (drugi Uniwersytet w Rzymie,) Oratorium dal Carapita i Gregoriańskie obserwatorium. Trzy te instytuty były dawniey przez członki towarzystwa Jezusowego założone. W moc tego rozporządzenia seminarium dla Xięży swieckich, ktore w powyższym kollegium zostawało, przeniesione zostanie do S. Andrea della Valle i zostawać będzie pod dyrekcyią Xięży świeckich.

Xiąże Gustaw, syn byłego Króla Szwedzkiego, wyjechał d. 8 Stycznia z Rzymu do Neapolu, gdzie ziedzie się z Margrabią Wilhelmem Badeńskim.

Listy z Korfu pod d. 25 Grudnia donoszą, że Grecy pod Jtaką dwa Tureckie okręty zabrali, i że z tego powodu przyszło do przemowienia się z Angielskim dowodcą, ponieważ Grecy za zbiegłemi na ląd swoiemi przeciwnikami za daleko się zapędzili; lecz Maurokordato miał zaraz żądaniu Anglików zadosyć uczynić.

Nadeszłe wprost z Missolungi doniesienia pod d. 16 Grudnia potwierdzaią wiadomość o zniesieniu zamknięcia tey twierdzy przez Grekow, przyczem Turcy utracili 3000 ludzi i całą artyleryią z potrzebami woiennemi. Maurokordato, który w towarzystwie Lorda Biron, Pułkownika Stanhope i Podpułkownika Delaunay do tey twierdzy przybył, zabrał za odnogą Patrasu dwa Tureckie statki, z ktorych ieden należał do Dowodcy Patrasu, Jussuf Baszy, i wiozł 3000 piastrów w gotowiznie. Omer Basza cofnął się do Janiny, lecz ma bydź przez własnych żołnierzy w swem domu zamknięty, ponieważ nie wypłacił im żołdu. Nakoniec wszyscy cudzoziemcy wezwanemi zostali, aby zebrali się w Missolungi pod Lordem Biron.

Od granic Tureckich d. 28 Grudnia.

Położenie państwa Tureckiego (podług Gazety powszechney) pogorsza się codziennie. — Któżby sądził, że powstancy po pierwszey wyprawie przeciw Scio, ktora tyle krwi ich rodaków kosztowała, odważą się ieszcze na podobne przedsięwzięcie, zwłaszcza blisko stolicy. Z tem wszystkiem nadeszła przez gońców wiadomość, że Grecy zagrozili drugiemu miastu państwa, Smirnie, i usiłowali na nie uderzyć, gdy tymczasem druga wyprawa opanowała na nowo krwią oblaną wyspę Scio i Turkow wpędziła do warowni. Po nadeyściu doniesienia o tem rozeszła się w stolicy powszechna trwoga, a nawet w Dywanie, który wdnie i w noc miał naradzania, Wielkiego Sułtana tak dalece rozgnie-

wać miały, iak głoszą, zayścia przeciw Scio i Smirnie, że na Dywanie wyiał rozkaz, aby Kapitan Basza iak nayprędzey wypłynął na morze i wszystkich woysk w Skutari użył na obronę Smirny. Tymczasem Porta doznaie także wielkiego niedostatku pieniędzy.

Lord Strangford doniosł urzędownie Porcie o nieprzyzwoitym postąpieniu Deja Tunetańskiego, i o zamiarze Rządu swoiego uczynienia sobie zadosyć; lecz to niema przerywać dobrego porozumienia pomiędzy iego Dworem i Portą. Reis-Effendy miał potem w imieniu Dywanu ofiarować Angielskiemu Posłowi pośrednictwo; ale Lord Strangsford nie maiąc do tego upoważnienia, nie przyiął go. Tymczasem W. Sułtan, iak zapewniaią, posłał nagłe rozkazy Dejowi Tunis, aby nayśpiesznicy zaspokoił Dwór Angielski; sądzą zatem, iż spory między Anglią i Tunis w dobrem sposobie zagodzone zostaną.

— D. 12 Stycznia. —

Przez stoiące w Multanach Tureckie woyska dostała się do nieszczęśliwych tych okolic morowa choroba, która aż do Jass grasuie. Tak z strony Austryackiey, iako Rossyyskiey przedsięwzięte są środki ostrożności przeciw tey chorobie, która szczęściem w teraźnieyszey porze roku nie bardzo się rozszerzać może.

Naynowsze listy z Bitoglia pod d. 24 Grudnia przynoszą zaspakaiaiące z tey okolicy doniesienia. Dowódca tego miasta, Omer Bey, który znaydował się przy Baszy Skutary podczas oblężenia Missolungi, po cofnieniu się ostatniego powrócił do swoiego stanowiska, i rozkazał zaraz uwięzionych z rozkazu Baszy Saloniki Greków na wolność wypuścić. W Bitoglia mówiono, iż Basza Skutary cofać się musiał przez Janinę, i w ustępie całą artyleryią utracił.

Goniec, który d. 10 b. m. w nocy do Belgradu przybył, przywiózł znayduiącym się tam z Seres kupcom smutną wiadomość, że ich domy na mocy fermanu były Basza Saloniki, teraźnieyszy Seraskier Rumelii, Abulaboud Basza, zaiął, a żony ich i dzieci w więzieniu osadził.

Okręt z Syra, który 20 dni w drodze bawił, przywiózł ztamtąd, równie iak z Czesme wiadomość o nowych poruszeniach Persów, z dodatkiem, że Szach Persyi nie zatwierdził zawartego z Portą traktatu pokoiu.

Wysokość Barometru w miesiącu Styczniu i				*Stan Termometru* Lutym 1824 r.		
D.	rano	popoł:	wie:	rano	pop:	wie:
31	27.5,4	27.6,2	27.7,0	0.	† 1,4	—0,2
1	27.7,10	27.8.0	27.8.4	—1,4	0.	—1.
2	27.8,11	27.9,0	27.8.11	—3,	—1,4	—2,4
3	27.8,0	27.7,7	27.7.10	—3,	—0,4	—2.
4	27.8,5	27.8,4	27.8,9	—6,4	—0,4	—4,4
5	27.8,3	27.8.1	27.8,0	—10,4	—2.	—6,6
6	27.8,3	27.9,0	27.9,8	—9,6	—1,2	—5,8

Teatr Narodowy.

W następuiący Czwartek to iest: d. 12 Lutego 1824 roku na benefis Szymona Włodka, daną będzie wcale nowa Komedyo-Opera w 1 akcie pod nazwiskiem: *Wilk na pokucie.* Którą poprzedzi Komedya wierszem tegoż autora co Gieldhab i Zrzędność i Przekora, pod nazwiskiem: *Mąż i Zona*, między antraktami grane będą trzy nowe polonezy sprowadzone z Warszawy.

DONIESIENIA.

Z mocy polecenia Trybunału I. Instancyi d. 5 Lutego r. b. do liczby 147 rozpocznie się licytacyia ruchomości po ś. p. Janie Kantym Bartschu pozostałych, iako to: sukni, bielizny, mebli, kosztownosci, dnia 12 Lutego r. b. w kamienicy przy ulicy Grodzkiey pod Liczbami 84 i 85 stoiącey, z rana o godzinie 9tey. — W Krakowie d. 6 Lutego 1824 r. *A. Małakiewicz*, Not:

W dniu 10 Lutego r. b. 1824 o godzinie 9tey z rana w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey w domu pod L. 223 odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey Licytacya na wydzierżawienie Dochodu z pierwszego piętra tegoż Domu na rok ieden poczynaiąc od 1go Kwietnia r. b.

Tegoż samego dnia popołudniu o godzinie 3 odbędzie się przy Ulicy Grodzkiey pod L. 103 Licytacya na wydzierżawienie 3ch letnie dochodów tegoż Domu od dnia 1 Kwietnia 1824 r. — W Krakowie d. 6 Lutego 1824 r. *H. Salomoński* K. S.